

DOPORUČENÍ

DOPORUČENÍ KOMISE (EU) 2018/234

ze dne 14. února 2018

týkající se posílení evropského charakteru a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu v roce 2019

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na článek 292 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Podle čl. 10 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii jsou občané na úrovni Unie přímo zastoupeni v Evropském parlamentu.
- (2) V čl. 10 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii je uvedeno, že každý občan má právo podílet se na demokratickém životě Unie a že rozhodnutí jsou přijímána co nejotevřeněji a co nejbližše občanům.
- (3) Podle čl. 17 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii musí Evropská rada zohlednit volby do Evropského parlamentu při navrhování kandidáta na funkci předsedy Evropské komise.
- (4) V zájmu dalšího posílení evropského charakteru a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu je třeba s dostatečným předstihem před volbami, jež se budou konat v roce 2019, aktualizovat a o některé prvky doplnit doporučení Komise 2013/142/EU ⁽¹⁾.
- (5) Posílení demokratické legitimacy EU a zajištění účasti občanů na politickém životě na evropské úrovni má zásadní význam. Občané by ve volbách do Evropského parlamentu volili ochotněji, pokud by byli lépe informováni o dopadu politik EU na každodenní život a pokud by měli důvěru, že mohou uplatnit svůj názor k nejdůležitějším rozhodnutím Unie, kupříkladu k výběru vedoucích představitelů orgánů EU a ke stanovení priorit pro budoucnost Unie.
- (6) Potřeba posílit odpovědnost a transparentnost má důsledky také pro Komisi. Komise zrevidovala kodex chování pro členy Komise ⁽²⁾. Nový kodex povoluje členům Komise, aby kandidovali ve volbách do Evropského parlamentu, aniž by museli být ze své funkce dočasně uvolněni. Relevantní pravidla Rámcové dohody o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí byla na základě této změny zrevidována ⁽³⁾.
- (7) Politiky přijaté na evropské úrovni mají přímé dopady na každodenní život občanů a jsou pocíťovány na místní úrovni. Aby občané ve volbách do Evropského parlamentu kvalifikovaně rozhodli, potřebují vědět, co je na evropské úrovni v sázce. Navazování dialogu s občany o evropských otázkách podporuje demokratickou účast občanů na tvorbě politik EU. Od ledna 2015 uspořádala stávající Komise 478 dialogů s občany ve všech členských státech, rovněž ve spolupráci s institucionálními partnery, jako jsou Evropský parlament, vnitrostátní parlamenty, Výbor regionů a Evropský hospodářský a sociální výbor. Mezi únorem 2018 a 9. květnem 2019 Komise uspořádá nebo pomůže uspořádat přibližně 500 dalších dialogů ve spolupráci s členskými státy, regionálními a místními orgány, jakož i s Evropským parlamentem a ostatními evropskými orgány.

⁽¹⁾ Doporučení Komise 2013/142/EU ze dne 12. března 2013 o posílení demokratického a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu (Úř. věst. L 79, 21.3.2013, s. 29).

⁽²⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 31. ledna 2018 o kodexu chování pro členy Evropské komise (C(2018) 700 final).

⁽³⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 7. února 2018 o revizi Rámcové dohody o vztazích mezi Evropským parlamentem a Evropskou komisí (2017/2233(ACI)).

- (8) Několik členských států oznámilo, že je připraveno zahájit širokou veřejnou diskusi o budoucnosti Evropy, a tyto vnitrostátní dialogy již v četných členských státech probíhají. Zapojením občanů v celé Evropě a pořádáním informačních akcí organizovaných podle odpovídajících politických struktur a postupů by mohly členské státy napomoci zvýšit povědomí občanů o významu jejich hlasu při určování vize, která by nejlépe rozvíjela evropský projekt. Tyto akce by měly probíhat v období mezi zasedáním vedoucích představitelů 23. února 2018 a summitem v Sibiui 9. května 2019, těsně před volbami do Evropského parlamentu, kdy by hlavy států nebo vlád měly vyvodit závěry ohledně dalších kroků pro Unii.
- (9) Evropské politické strany hrají klíčovou úlohu při utváření evropského politického povědomí, povzbuzování k účasti voličů a při vyjadřování vůle občanů Unie. Tato úloha by mohla být posílena, pokud by v nadcházejících měsících evropské politické strany oslovily vnitrostátní strany, které k nim mají afiliaci, i občanskou společnost a zvýšily informovanost o možnostech volby ohledně budoucnosti Evropy a zájmů občanů, které zastupují.
- (10) Systém vedoucích kandidátů na funkci předsedy Komise – „volebních lídrů“ – byl poprvé zaveden ve volbách do Evropského parlamentu v roce 2014.
- (11) Tento postup pomohl posílit efektivitu Unie a její demokratickou legitimitu, která spočívá na dvou pilířích (přímém zastoupení občanů v Evropském parlamentu a jejich nepřímém zastoupení vládami členských států v Evropské radě a v Radě). Přispěl rovněž k posílení odpovědnosti Komise v souladu s čl. 17 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii. Postup by měl dále pokračovat a být zlepšen s ohledem na volby do Evropského parlamentu v roce 2019.
- (12) Evropské i vnitrostátní politické strany by měly s dostatečným předstihem před začátkem volební kampaně, nejlépe do konce roku 2018, oznámit kandidáta na funkci předsedy Evropské komise, jehož podporují, a, nejlépe do začátku roku 2019, kandidátův vlastní program. Tím by se více zprůhlednila vazba mezi jednotlivým hlasem občana Unie pro konkrétní politickou stranu ve volbách do Evropského parlamentu, kandidátem na předsedu Komise podporovaným uvedenou stranou a jeho/její vizí o budoucnosti Evropy.
- (13) Otevřeným, inkluzivním a transparentním výběrem svých volebních lídrů, např. prostřednictvím „primárních“ voleb, by evropské politické strany a jejich vnitrostátní členské strany tento proces dále posílily. To by rovněž pomohlo vyvolat širší pozornost a mobilizovat voliče.
- (14) Čl. 10 odst. 4 Smlouvy o Evropské unii a čl. 12 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie přisuzují evropským politickým stranám klíčovou úlohu. Statut a financování evropských politických stran a evropských politických nadací jsou upraveny na evropské úrovni. V zájmu transparentnosti, kontroly a demokratické odpovědnosti evropských politických stran Komise navrhla změnit relevantní pravidla před volbami do Evropského parlamentu v roce 2019⁽¹⁾. Zejména přístup k financování ze souhrnného rozpočtu Evropské unie by měl být nově podmíněn tím, že strany v afiliaci zveřejní program a logo dotyčné evropské politické strany. Občanům by měly být předem poskytnuty jasné a relevantní informace, aby pochopili dopad svých hlasů na úrovni evropských stran. Vhodnými a efektivními způsoby, jak o této afiliaci informovat a jak ji jasně zviditelnit, jsou stranické akce, například kongresy, a volební kampaně vnitrostátních politických stran.
- (15) Ke zvýšení evropské dimenze těchto voleb by mělo přispět zahájení kampaně pro volby do Evropského parlamentu mnohem dříve než v minulosti a oznámení evropských afiliací vnitrostátních stran, které se voleb zúčastní, před kampaní.
- (16) Při zohlednění specifík politických prostředí členských států, v nichž vnitrostátní politické strany působí, se zároveň evropské politické strany vyzývají, aby před zahájením kampaně, a nejlépe při oznámení svého kandidáta na funkci předsedy Komise, oznámily, ke které politické skupině v Evropském parlamentu se hodlají připojit nebo jakou politickou skupinu tam hodlají během nastávajícího funkčního období vytvořit. Tím by se dále zvýšila transparentnost vazby mezi vnitrostátními politickými stranami, evropskými politickými stranami a politickými skupinami v Evropském parlamentu.

⁽¹⁾ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) č. 1141/2014 ze dne 22. října 2014 o statusu a financování evropských politických stran a evropských politických nadací – COM(2017) 481 ze dne 13. září 2017.

- (17) Podporou informování voličů o afiliaci vnitrostátních politických stran k evropským politickým stranám během kampaní pro volby do Evropského parlamentu a, kde je to možné, rovněž na hlasovacích lístcích použitých v těchto volbách a usnadněním takového informování by členské státy více zviditelnily evropské politické strany i platformy, které navrhuje v průběhu celého evropského volebního procesu.
- (18) Podle čl. 22 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie má každý občan Unie právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu v členském státě, v němž se rozhodl žít, přičemž se použije směrnice Rady 93/109/ES⁽¹⁾.
- (19) Aby se podpořilo zapojení občanů a evropský rozměr voleb do Evropského parlamentu, je záhodno podporovat identifikaci a šíření osvědčených postupů členských států a opatření prováděná členskými státy při přípravě a organizaci těchto voleb, též s ohledem na hlasovací právo evropských občanů s bydlištěm v jiném členském státě, jakož i prosazování výkonu volebních práv příslušníků nedostatečně zastoupených skupin, včetně osob se zdravotním postižením.
- (20) Vzhledem k rizikům pro průběh voleb vyplývajících z kybernetických útoků a dezinformací, jež byly zaznamenány při nedávných volbách a kampaních, by mělo být podněcováno sdílení zkušeností o souvisejících otázkách mezi členskými státy.
- (21) Členské státy a evropské i vnitrostátní politické strany mají zvláštní odpovědnost při zlepšování demokratického a efektivního průběhu voleb do Evropského parlamentu,

PŘIJALA TOTO DOPORUČENÍ:

Zapojení evropských občanů do diskusí o evropských otázkách před volbami do Evropského parlamentu

1. Od setkání vedoucích představitelů dne 23. února 2018 a při zohlednění příslušných vnitrostátních politických struktur a postupů by členské státy měly pořádat informační akce s cílem zapojit občany do veřejných diskusí o otázkách Evropské unie a o budoucnosti Evropy. Tyto informační akce by měly pokračovat až do setkání vedoucích představitelů v Sibiu dne 9. května 2019, krátce před volbami do Evropského parlamentu.

Ve stejném období by evropské politické strany i vnitrostátní politické strany měly přispět ke zvýšení povědomí občanů o otázkách, o něž běží na úrovni Unie, a o tom, jak je chtějí řešit během nadcházejícího funkčního období.

Podpora kandidáta na funkci předsedy Evropské komise

2. Dostatečně včas před volbami do Evropského parlamentu, nejlépe do konce roku 2018, by každá evropská politická strana měla oznámit kandidáta na funkci předsedy Evropské komise, jehož podporuje. Nejlépe do začátku roku 2019 by evropské politické strany měly rovněž oznámit kandidátův vlastní politický program.

Evropské politické strany a jejich vnitrostátní členské strany se vybízejí, aby vybíraly své volební lídry otevřeně, inkluzivně a transparentně.

Vnitrostátní politické strany by měly zajistit, aby jejich politické informace, včetně jejich mediálních politických vystoupení, související s volbami do Evropského parlamentu sloužily také k poskytnutí informací občanům o kandidátovi na funkci předsedy Evropské komise, kterého podporují, jakož i informací o programu jejich kandidáta.

Poskytování informací voličům o afiliaci vnitrostátních politických stran a evropských politických stran

3. Při zohlednění specifík politických prostředí členských států, v nichž vnitrostátní politické strany působí, by vnitrostátní politické strany účastníci se voleb do Evropského parlamentu měly před uvedenými volbami a před zahájením volební kampaně veřejně oznámit, zda mají afiliaci k některé evropské politické straně a ke které a kterého volebního lídra podporují.

Vnitrostátní politické strany by v co největším rozsahu měly tyto informace, případně včetně loga dané evropské politické strany, jasně uvést ve všech materiálech souvisejících s kampaní, ve svých sděleních a mediálních vystoupeních.

⁽¹⁾ Směrnice Rady 93/109/ES ze dne 6. prosince 1993, kterou se stanoví pravidla pro výkon práva volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu občanů Unie, kteří mají bydliště v některém členském státě a nejsou jeho státními příslušníky (Úř. věst. L 329, 30.12.1993, p. 34).

Evropské politické strany se vyzývají, aby před zahájením kampaně, a nejlépe při oznámení svého kandidáta na funkci předsedy Komise, oznámily, ke které politické skupině v Evropském parlamentu se hodlají připojit nebo jakou politickou skupinu tam hodlají během nastávajícího funkčního období vytvořit.

Podpora a snadnější poskytování informací voličům o afiliaci vnitrostátních politických stran k evropským politickým stranám

4. Členské státy by měly podporovat a usnadňovat poskytování informací voličům o afiliaci vnitrostátních politických stran k evropským politickým stranám a o svých volebních lídrech před volbami a během voleb do Evropského parlamentu, např. tak, že umožní a podpoří uvedení této afiliace v materiálech pro volební kampaň, na internetových stránkách vnitrostátních i regionálních členských stran a, kde je to možné, na hlasovacích lístcích použitých v těchto volbách.

Efektivní provedení

5. Příslušné orgány členských států se vybízejí, aby se setkaly na jaře 2018 a s podporou Komise si vyměnily názory ohledně osvědčených postupů a praktických opatření s cílem zajistit, aby evropští občané s bydlištěm v jiném členském státě mohli využít své právo volit v uvedeném členském státě, a na podporu výkonu volebních práv příslušníků nedostatečně zastoupených skupin, včetně osob se zdravotním postižením, a celkově na podporu demokratického průběhu voleb a vysoké účasti voličů.

Příslušné orgány členských států se rovněž vyzývají, aby na základě zkušeností členských států určily osvědčené postupy při identifikaci, zmírňování a zvládnutí rizik pro průběh voleb hrožících z kybernetických útoků a na základě dezinformací.

Toto doporučení je určeno členským státům a evropským a vnitrostátním politickým stranám.

V Bruselu dne 14. února 2018.

Za Komisi

předseda

Jean-Claude JUNCKER
